

2021

KO'P TARMOQLI 3-SON RESPUBLIKA
KONFRENSIYASI

Ilm-fan va ta'limni rivojlantirish:

IMKONIYAT VA TENDENSIYALAR

mavzusidagi ilmiy-amaliy, masofaviy konferensiya materiallari

ACADEMY OF SCIENTIFIC PROGRESS

1. Aniq fanlar
2. Tibbiyot va tabiiy fanlar
3. Ijtimoiy-gumanitar fanlar
4. Tilshunoslik va adabiyotshunoslik
5. Jismoniy tarbiya va sport
6. Musiqa, san'at va madaniyat
7. Texnika, arxitektura va iqtisodiyot
8. Pedagogika va psixologiya

@Academy_Progress

<https://t.me/scientificacademyuz>

ILM-FAN VA TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH: IMKONIYAT VA TENDENSIYALAR
3-son respublika masofaviy konferensiyasi

ACADEMY OF SCIENTIFIC PROGRESS

“ILM-FAN VA TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH: IMKONIYAT VA TENDENSIYALAR”

mavzusidagi 3-sonli respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

Mas'ul kotib: U.Jalolov
Manzil: [@scientificacademyuz](https://www.instagram.com/scientificacademyuz)

(To'plamga kiritilgan materiallarning to'g'ri va aniqligi uchun mualliflar shaxsan javobgar hisoblanadi)

Toshkent – 2021

ILM-FAN VA TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH: IMKONIYAT VA TENDENSIYALAR
3-son respublika masofaviy konferensiyasi

M U N D A R I J A

№	Muallif	Maqola mavzusi	Sahifa
1	Рафикова Дилафруз Каххоралиевна	ПЕДАГОГИК MASALALAR ВОСИТАСИДА ТАЛАБАЛАРНИНГ АМАЛИЙ ТАЙЁРГАРЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ	3-5
2	Жарылкасынова Гулназ Ходжабаевна	КУРСАНТЛАРНИНГ ИНГЛИЗ ТИЛИ БЎЙИЧА КОМПЕТЕНТЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА АХБОРОТ МЕТОДИК ТАЪМИНОТИНИНГ АХАМИЯТИ	6-8
3	Менглиева Сунбула Савранбековна	ОБУЧЕНИЕ ВОЕННЫМ ТЕРМИНАМ	9-11
4	Kurbanova Munisa Akbaraliyevna	TEACHING SPECIALIZED TERMINOLOGY	12-14
5	Marupova Gulnoz Umarjonovna	FRANSUZ TILIDA ARTIKLLARNING QO'LLANISH XUSUSIYATLARI	15-17
6	Iroda Mirzag'aniyeva	BOSHLANG'ICH SINIF MATEMATIKA TA'LIMIDA TAQQOSLASHGA OID TOPSHIRIQLAR USTIDA ISHLASH	18-20
7	Ashurkulova Sadoqat Ashurkulovna	TEACHING PUPILS TROUGH INTEGRATED SKILLS	21-23
8	Хажиева Феруза Мэлсовна	ЕВРОПА ТАНҚИДЧИЛИГИДА ПОСТМОДЕРНИСТИК БИОГРАФИК РОМАН СОҲАСИГА ОИД ҚАРАШЛАР	24-26
9	Xudaynazarova Muborak Baxtiyorovna	CHET TILI O'QITISHNING ILG'OR METODLARI	27-29
10	Xamrayeva Nilufar Xamidullaevna	INGLIZ VA O'ZBEK TILIDAGI MAQOLLARNING LINGVOMADANIY TALQINI	30-32
11	Inagamova Nargis Abdullaevna	DIFFERENCES IN THE TERM SOCIOLINGUISTICS IN ENGLISH AND UZBEK	33-34

ILM-FAN VA TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH: IMKONIYAT VA TENDENSIYALAR
3-son respublika masofaviy konferensiyasi

12	Кадилова Дилфуза Хусеналиевна	АНАЛИЗ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ТЕРМИНОВ ГОРНОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ НА АНГЛИЙСКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ	35-37
13	Умарова Айман Илес кизи	ФОРМИРОВАНИЕ ПОЗНАВАТЕЛЬНО- ТВОРЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ У УЧАЩИХСЯ СТАРШИХ КЛАССОВ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ ТВОРЧЕСТВА УЗБЕКСКИХ КОМПОЗИТОРОВ	38-43
14	Khudaykulova Sevara Saidakbarovna	DISCOURSE THEORY AND OBSERVATIONS IN ENGLISH AND UZBEK LINGUISTICS	44-46
15	Abduraxmonova Nigora Sultanbayevna	HISTORY OF DEVELOPMENT OF METHODS AND METHODS OF TEACHING ENGLISH LANGUAGE	47-48
16	Umarova Lobar Nematullaevna	A COMPARATIVE STUDY OF PARALINGUISTIC MEANS IN THE EXPRESSION OF POSITIVE AND NEGATIVE THOUGHT	49-50
17	Imamova Zulayxo To'xtaxo'jaevna	ЧЕТ ЭЛДА ФРАНЦУЗ ТИЛИ ЎҚИТИШ МЕТОДИКАСИНИНГ ТАРАҚҚИЙ ЭТИШ БОСҚИЧЛАРИ	51-53
18	Гатаулина Гулнара Алиаскаровна	ТЕРМИНОЛОГИЯ КАК НАУКА, ПОНЯТИЕ "ТЕРМИНОСИСТЕМА" И ЕЕ ОСОБЕННОСТИ	54-56
19	Akmalova Zulfiya Nigmatullayevna	INTENSIVE ENGLISH LANGUAGE TEACHING METHOD	57-58
20	Ганиханова Мадина Бахреддиновна	АНАЛИЗ СИТУАЦИИ И ПРОБЛЕМ ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТАМ ТЕХНИЧЕСКИХ ВУЗОВ	59-61
21	Юнусов Одил Гайбуллаевич	ЎЗБЕК МУСИҚА ФОЛЬКЛОРИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИНИ ЎРГАНИШ ВА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	62-67

FRANSUZ TILIDA ARTIKLLARNING QO'LLANISH XUSUSIYATLARI

Marupova Gulnoz Umarjonovna

Buxoro Davlat Universiteti Xorijiy tillar fakulteti nemis va fransuz tillari kafedrası

Annotatsiya: Mazkur maqolada fransuz tilida artikllarning turlari, boshqa Yevropa tillari artikllaridan farqi hamda ularning qo'llanish xususiyatlari haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: fransuz tili, artikllar, grammatika, leksik ma'no

Fransuz tilida artikllar otlarning oldida qo'llanilib, uning rodi, soni, aniqlik va noaniqlik kategoriyalarini ifodalab keladigan yordamchi so'zlardir. O'zbek va rus tillarda bunday so'z turkumi yo'q. Artikl yolg'iz holda leksik ma'noga ega emas, binobarin, u gap bo'lagi ham bo'la olmaydi. Artikllar faqat ot so'z turkumig xos so'zlar bilan qo'llaniladi:

Le diner - nom diner - verbe

Le déjeuner - nom déjeuner - verbe

Le fait - nom il fait - verbe

Odatda fransuz tili grammatikasida artikllarning uch turi farqlanadi:

1. Aniq artikl (Article défini) **le, la, les**

Birlikda:

le – mujskoy rod uchun

la – jenskiy rod uchun

Ko'plikda:

les – har ikkala rod uchun

2. Noaniq artikl (Article indéfini) **un, une, des.**

Birlikda:

un – mujskoy rod uchun

une – jenskiy rod uchun

Ko'plikda:

des – har ikkala rod uchun

3. Partitiv (qism bildiruvchi) artikl (Article partitiv) : **du, de la, de l'.**

du – mujskoy rod uchun

de la – jenskiy rod uchun

Partitiv artikl ko'plik formasiga ega emas.

Unli yoki talaffuz qilinmaydigan "h" oldida qo'llaniladigan artikllar "*article elide*", yani qisqartma artikllar deb ataladi. *Ex: l'enfant, l'homme.*

Shuningdek, **à** va **de** predloglari hamda **le, les** artikllarining qo'shilishi natijasida qo'shma artikllar (article contracte) hosil bo'ladi:

à + le = au **à + les = aux**

de + le = du **de + les = des**

Fransuz tili artikllarining ikkita o'ziga xos xususiyati boshqa Yevropa tillardagi artikllardan farq qiladi:

1) artikllarning o'ziga xos xususiyati qism bildiruvchi (**du**) va ko'plikda **des** shaklining mavjudligi;

ILM-FAN VA TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH: IMKONIYAT VA TENDENSIYALAR

3-son respublika masofaviy konferensiyasi

b) artikllarning otlar turli guruhlar bilan qo'llanilishi, masalan, *atoqli otlar (la France)*, abstrakt otlar (*la patience, le courage*) bilan.

Fransuz tilida aniq artiklning qo'llanilishi (L'emploi des articles définis) holatlarini ko'rib o'tsak:

Aniq artikl quyidagi hollarda qo'llanadi:

1. So'zlovchiga avvaldan ma'lum bo'lgan yoki oldin tilga olingan predmetlardan oldin:

Le livre de Laziz est sur la table. C'est **la** carte de notre république.

2. Tabiatda yagona hisoblangan predmet nomlari oldidan: **Le** soleil brille. **Le** ciel est bleu.

3. Metall nomlari oldida: **Le** fer est un métal. **L'**or est un métal précieux.

4. Qit'a, qutb, mamlakat, tog', daryo, orol va dengiz nomlari oldidan : **L'**Asie, **le** Nord, **la** Volga, **les** Alpes, **la** Mer Noire.

5. Ot oldida qo'llanilgan tartib sonlar oldidan: **la** deuxième étage, **le** dixième groupe, **la** sixième leçon ;

6. Ot oldida qo'llanilgan sifatning orttima darajasi oldidan: **le** meilleur élève, **la** plus belle fille, **la** plus longue fleuve ;

7. Sana oldida : **le** 8 mars, **le** 1 septembre, **le** 31 décembre ;

8. Ot gapda **de** predlogi orqali birikkan qaratqichli aniqlovchi yoki fe'ning infinitiv formasi orqali aniqlanganda: **le** livre de mon ami, **la** fenêtre de la salle, **la** chambre à coucher, **la** chambre à manger ;

9. Hayvonlar, qushlar va baliqlarning nomlari oldidan : **le** boeuf, **le** porc, **le** veau, **la** poule;

10. Ma'lum sharoitdagi yagona predmet yoki shaxsni bildiradi:

*C'est **la** table. C'est **le** professeur. **La** maison est près du magasin.*

11. Moddalarning to'la hajmini anglatadigan sanalmaydigan otlardan oldin:

***Le** bois est plus léger que l'eau- Yog'och suvdan yengil.*

*Mon frère aime **la** musique - Akam muzikani sevadi.*

Xulosa qilib aytganda, fransuz tilida artikllarning tabiatini o'rganish, jumladan, artikllar qo'llanishining o'ziga xos xususiyatlari, fransuz tilida artikllarning umumnazariy muammolari, ularning turlari, artikllarning otlar oldida qo'llanishining otlar leksik-grammatik guruhlariga bog'liqligi kabilarni o'rganish bugungi rivojlanayotgan zamonning muhim talabidir.

ILM-FAN VA TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH: IMKONIYAT VA TENDENSIYALAR
3-son respublika masofaviy konferensiyasi

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Васильева Н.М., Пискова Л.П. Теоретическая грамматика французского языка. Ускоренный курс. Морфология.Сиктаксис. -М., 1991г.
2. Гак В. Г. Теоретическая грамматика французского языка. Морфология.-М. 1979, Синтаксис.- М.,1981.
3. Гак В.Г. Русский язык в сопоставлении с французским. –М., 1988.
4. Dominique Ph.,Girardet J. Le nouveau sans frontière 1. Paris,1988
5. Jean Luis Frérot. Grammaire progressive du français. Paris,2005
6. Илия Л.И. Пособие по грамматике современного французского языка. –М. 1989.
7. Karayeva M.X., M.Yu.Litochevskaya. Fransuz tili grammatikasi. –Toshkent, 1988.
8. Malina L. Ye. va boshqalar. Fransuz tili grammatikasi. T., 1978.
9. Ziyonet ta'lim tarmog'i. www.ziyonet.uz
10. [htt : \\ www.ucalgary.ca/repisit/grammaire\](http://www.ucalgary.ca/repisit/grammaire/)